

Brány medicíny se pootevřou

Lidové noviny – Praha, 5. 9. 2018

Až 500 zájemců navíc budou moci v příštích letech přijímat lékařské fakulty. Vláda jim na to schválila miliardy.

PRAHA Osmnáctiletý Vojtěch z Českých Budějovic bude za rok maturovat a chce se hlásit na medicínu, tedy obor, který v současnosti přijímá zhruba jen každého třetího uchazeče. Jeho šance ale budou lepší, než kdyby se hlásil letos. Lékařské fakulty budou totiž od školního roku 2019/2020 přijímat o 15 procent studentů více. Dostanou na to v příštích 11 letech celkem 6,8 miliardy korun, ročně tedy až o 700 milionů navíc. O navýšení peněz rozhodla včera na svém jednání vláda. Vysoké školy budou moci přijmout více zájemců, kteří složí úspěšně přijímací testy. „Každý rok při přijímacích na lékařských fakultách zůstane přes dva tisíce úspěšných uchazečů takzvaně pod čarou. Byl zcela logický krok finančně fakulty podpořit,“ uvedl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO). Výuka jednoho medika přijde za šest let zhruba na milion korun. Přilepšení umožní fakultám nejen přijmout více studentů, ale také navýšit platy pro vyučující. „Učitelé medicíny mají poloviční příjmy než jejich kolegové v praxi,“ poznamenal před časem pro LN předseda Asociace děkanů lékařských fakult Aleksí Šedo. Asistent na fakultě má totiž nástupní plat kolem 22 tisíc, později se může přiblížit ke 30 tisícům. Profesor bere kolem 50 až 60 tisíc korun. Pro srovnání, průměrný plat lékaře speciality ve státních nemocnicích předloni činil přes 71 tisíc korun. Výuka medicíny proto mladé absolventy neláká a pedagogický sbor postupně stárne. V důchodovém věku je dnes každý čtvrtý docent a každý třetí profesor.

Nejvíce stárnou praktici a dětští lékaři

Nedostatek peněz i nedostatek pedagogů byly hlavním důvodem, proč lékařské fakulty musely v posledních letech odmítat stále větší procento úspěšných žadatelů o studium v českém jazyce, které je zdarma. Vytvořila se tím situace, kdy každý třetí student medicíny je cizinec. Ti totiž za výuku v anglických studijních programech platí. Nejhorší situace přitom byla právě u všeobecného lékařství. V roce 2017 bylo z celkového počtu 13 tisíc studentů tohoto studijního programu celkem 44 procent cizinců. Tedy téměř každý druhý. To vyvolalo paradox: lékařské fakulty odmítly letos tolik zájemců, že obor za šest let dostuduje méně mladých lékařů, než kolik jich ten rok odejde do důchodu. České lékaře je potřeba omladit nejméně o dekádu, upozorňuje ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ladislav Dušek. „V roce 2020 bude lékařská péče ve 32 procentech závislá na lékařích starších než 60 let,“ přiblížil situaci. Jde o 12 tisíc doktorů z celkového počtu asi 41 tisíc lékařů. „A tento podíl bude dále významně narůstat,“ varuje Dušek. Nejvíce stárnou praktičtí a dětští lékaři. Už dnes tyto profese v řadě malých měst zcela chybí. Zatímco průměrný věk lékaře je v Česku 48 let, průměrný věk dětského lékaře je 56 let a praktika 55 let. Všeobecné lékařství přitom absolvuje v průměru 1135 Čechů a Češek, z nichž jen asi 900 až 950 nastoupí do praxe. Ostatní odejdou do zahraničí nebo se po studiu věnují jinému povolání. „Tento přírůstek nebude po roce 2020 schopen krýt zvyšující se odchody lékařů do důchodu a reálně hrozí omezení dostupnosti lékařské péče,“ konstatuje materiál, který včera vláda schválila.

Už teď je pozdě

Plán má už několikaleté zpoždění. Jeho účinky se totiž projeví až za šest let, což je délka studia medicíny. Zásadní pokles počtu lékařů kvůli odchodu do důchodu má totiž podle statistiků začít už přespříští rok. Vláda podobné řešení chystala předloni, tehdy se uvažovalo ročně o miliardě navíc pro mediky. Úskalím plánu je také to, že asi 15 procent mediků studujících v Česku zdarma jsou Slováci. Loni jich z celkem 13 tisíc studentů všeobecné medicíny bylo 2150. A právě o stejné množství stát potřebuje navýšit počty českých studentů. Lze očekávat, že se tím zvýší i počty studujících Slováků, protože vysoké školy je nemohou u přijímacího řízení diskriminovat. Studium v českém jazyce je podle zákona bezplatné a navíc je třeba přistupovat ke všem občanům EU stejně jako k občanům České republiky. Lékařské fakulty si navíc slovenské studenty pochvalují. „Vnímáme to, že slovenských studentů je tady hodně. Oni jsou ale velmi dobří. Protože musí jít za studiem dál, jsou motivovanější. Velká část z nich ovšem odchází zpátky,“ tvrdí děkan 1. lékařské fakulty UK Aleksi Šedo. Peníze, které vláda lékařským fakultám schválila, mohou směřovat i na zlepšení technického zajištění výuky. Mohou se vynaložit na obnovu a doplnění inventáře, přístrojového a laboratorního vybavení nebo rozšíření výukových prostor. „Jedná se jak o navýšení počtu absolventů studijního programu všeobecné lékařství, dorovnání financování výuky, zvýšení mezd a posílení kapacit vyučujících, tak o vytvoření potřebných organizačních a materiálních podmínek,“ uvedl ministr školství Robert Plaga (ANO).

České lékařské fakulty odmítly letos tolik zájemců o medicínu, že obor za šest let dostuduje méně mladých lékařů, než kolik jich ten rok odejde do důchodu.

Česko hledá budoucí lékaře

Zájem o studium všeobecného lékařství počet uchazečů u přijímacích zkoušek počet zapsaných do 1. ročníku (podíl z počtu uchazečů) 2005 2920 1300 (45 %) 2006 3272 1434 (44 %) 2007 3606 1336 (37 %) 2008 3249 1427 (44 %) 2009 3755 1469 (39 %) 2010 4216 1605 (38 %) 2011 4323 1680 (39 %) 2012 4125 1488 (36 %) 2013 4336 1498 (35 %) 2014 4541 1416 (31 %) 2015 4524 1388 (31 %) 2016 4461 1411 (32 %) 2017 4391 1446 (33 %)

Pramen: vláda ČR

Celkový počet studentů medicíny v roce 2018 podle fakult 1. LF UK v Praze 4827 2. LF UK v Praze 1794 3. LF UK v Praze 2212 LF UK v Plzni 2035 LF UK v Hradci Králové 1778 LF MU v Brně 4497 LF UP v Olomouci 2253 LF Ostravské univerzity 1654

Předpokládaný vývoj počtu studentů všeobecného lékařství modelový počet v 1. ročníku 1900 školní rok 2019/2020 2185 v letech 2020–2030

Zdroj: <https://media.monitora.cz/pdf-preview/2576/49296268-6af01ac20767eaedd73b/>